

RADIACINĖS SAUGOS CENTRAS

Biudžetinė įstaiga, Kalvarijų g. 153, LT-08221 Vilnius, tel. (8 5) 236 1936,
faks. (8 5) 276 3633, el. p. rsc@rsc.lt, http://www.rsc.lt.
Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 193288633

Įstaigoms pagal sąrašą

2015-02-25 Nr. 1.U-a-713

I

**DĖL MEDIENOS KURO PELENŲ UŽTERŠTUMO RADIOAKTYVIOSIOMIS
MEDŽIAGOMIS**

Vadovaujantis Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2013 m. kovo 12 d. įsakymu Nr. V-250 patvirtintu Medienos kuro pelenų, užterštų ^{137}Cs radionuklidu, naudojimo ir tvarkymo tvarkos aprašu (toliau – Įsakymas) ūkio subjektas, kurio veiklos metu susidaro pelenai ir kurio katilinėse esančių katilų suminė vardinė (nominali) šiluminė galia, kūrenant medienos kuru, yra didesnė kaip 2,5 MW privalo atlikti pelenų radiologinius tyrimus Įsakyme nustatytu periodiškumu.

Radiacinės saugos centras (RSC) 2015 m. vasario 20 d. išmatavęs pelenų mėginį gama spektrometriniu metodu, kurį pateikė medienos kurą naudojanči katilinė, nustatė, kad ^{137}Cs savitasis aktyvumas mėginyje viršija nereguliuojamojo veikmens lygį (10 Bq/g), nustatytą Lietuvos higienos normoje HN 73:2001 „Pagrindinės radiacinės saugos normos“ (toliau – Higienos norma). Tokiu atveju pelenai prilyginami radioaktyviosiems atliekoms ir turi būti tvarkomi vadovaujantis Lietuvos Respublikos radioaktyviųjų atliekų tvarkymo įstatymu ir su pelenų tvarkymu susijusiems darbuotojams turi būti taikomi Higienos normos reikalavimai, nustatyti darbuotojams, dirbantiems su jonizuojančiosios spinduliuotės šaltiniais.

Manoma, kad ^{137}Cs savitasis aktyvumas mėginyje viršija nereguliuojamojo veikmens lygį dėl šiluminės katilinės naudojamos atvežtinės medienos, kuri buvo užteršta ^{137}Cs . Tokia mediena paprastai atgabenama iš tų Baltarusijos, Ukrainos bei Rusijos regionų, kurie buvo užteršti radioaktyviosiomis medžiagomis po Černobylio atominės elektrinės avarijos. Nepaisant to, kad iš šių regionų įvežamos medienos ^{137}Cs savitasis aktyvumas neviršija Higienos normoje nustatyto nereguliuojamojo veikmens lygio, deginant tokią medieną, ^{137}Cs koncentracija pelenuose padidėja vidutiniškai 100 kartų, todėl ^{137}Cs savitasis aktyvumas gali viršyti nereguliuojamojo veikmens lygį (10 Bq/g).

Atliekami medienos kuro pelenų radiologiniai tyrimai parodė, kad pelenai gali būti užteršti radioaktyviosiomis medžiagomis ir netinkamai juos naudojant kyla reali grėsmė nepagristai Lietuvos žmonių apšvitai jonizuojančiąja spinduliuote. Šiuo metu rengiamas Įsakymo pakeitimo projektas, siekiant sugriežtinti medienos kuro pelenų radiologinius tyrimus.

Siekiant apsaugoti žmones ir aplinką nuo žalingos jonizuojančiosios spinduliuotės poveikio, RSC rekomenduoja Lietuvos medienos tiekėjams, importuojantiems medieną iš Baltarusijos, Ukrainos bei Rusijos regionų kurie nukentėjo po Černobylio atominės elektrinės avarijos, reikalauti iš atitinkamos šalies medienos kuro eksportuotojų radiologinių tyrimų sertifikatų arba patiems atlikti papildomus medienos kuro bei pelenų radiologinius tyrimus.

Prašome su šia informacija supažindinti medienos kuro tiekėjus bei medienos kurą naudojančias įmones bei kitus suinteresuotus ūkio subjektus.

Direktorius

Albinas Mastauskas

RADIACINĖS SAUGOS CENTRO
2015-02-25 RAŠTO NR. 1.11-2-713
ADRESATŲ SĄRAŠAS

Eil. Nr.	Įstaigos pavadinimas	Elektroninis paštas (arba adresas)
1.	Lietuvos biomasės energetikos asociacija LITBIOMA	asociacija@biokuras.lt
2.	Lietuvos šilumos tiekėjų asociacija	info@lsta.lt
3.	UAB BALTPOOL	info@baltpool.lt biokuras@baltpool.lt